

In gesprek over vrijheid en veiligheid

Moeilijk gedrag van cliënten of gedrag van cliënten waardoor ze een gevaar voor zichzelf of de omgeving kunnen zijn. Medewerkers, familieleden en cliënten in zorginstellingen worden hier regelmatig mee geconfronteerd. Soms kiezen ze dan voor het gebruik van vrijheid beperkende maatregelen. Dit doen ze in het belang van de veiligheid van de bewoner of de medewerkers. Alleen blijkt dat het ongewenste gedrag hier niet altijd mee vermindert. Cliënten raken gefrustreerd omdat zij in hun vrijheid beperkt worden en worden juist onrustiger. Steeds meer zorginstellingen willen dan ook de vrijheid beperkende maatregelen verminderen door in gesprek te gaan over vrijheid en veiligheid.

Het wetsvoorstel Zorg en Dwang stelt dat vrijheid beperkende maatregelen een allerlaatste optie zijn. Het uitgangspunt van dit wetsvoorstel is daarom ook 'Nee, tenzij'. Er dient een gesprek plaats te vinden met de cliënt, indien niet mogelijk met de naasten, over de maatregelen. Daarnaast moet het gesprek ook gaan over het zoeken naar alternatieven voor de onvrijwillige zorg. De handleiding 'In gesprek over vrijheid en veiligheid', ontwikkeld door Artemea en LOC, helpt zorgmedewerkers met cliënten in gesprek te gaan.

Handleiding 'In gesprek over vrijheid en veiligheid'

De handleiding 'In gesprek over vrijheid en veiligheid' geeft duidelijke handvatten om het gesprek aan te gaan over het thema vrijheid en veiligheid. Verschillende praktische werkvormen helpen bij het dialoog aangaan met de cliënt. De handleiding is bedoeld voor zorgmedewerkers, leidinggevendenden, stafmedewerkers en

ondersteuners van teams of cliëntondersteuners. Werkvormen werden ontwikkeld met mensen in het proces voor mensen met dementie en somatische zorg. Ook zijn ze uitgebreid getest in de zorgorganisatie Accolade een deelnemer van Waardigheid en trots.

Denken in mogelijkheden, niet in beperkingen

De resultaten bleken bij de zorgorganisatie Accolade bijzonder positief. Door in gesprek te gaan ontstonden er allerlei kansen om vrijheid beperkende ingrepen los te laten. Bewoners en medewerkers denken in mogelijkheden, niet in beperkingen. Ook bleek dat bewoners meer samen doen. Het gevoel dat ze minder afhankelijk zijn zorgt er ook voor dat ze minder beroep doen op de medewerkers.

Materialen: handreiking en werkvormen

- [Handleiding 'In gesprek over vrijheid en veiligheid' \(pdf\)](#)
- [Gespreksvorm gebaseerd op de 5 leefdomeinen \(pdf\)](#)
- [Gespreksvorm met behulp van de Wensboom \(pdf\)](#)
- [Vragenspel 'Wat betekent vrijheid en veiligheid voor u?' \(pdf\)](#) met vragen voor cliënten
- [Vragenspel 'Wat betekent vrijheid en veiligheid voor mij?' \(pdf\)](#) met vragen voor reflectie voor zorgprofessionals
- [Procesbeschrijving 'Vrijheid en veiligheid in beeld \(pdf\)](#)

Meer weten

- Lees meer over [de handleiding 'In gesprek over vrijheid en veiligheid'](#)
- Lees meer over [het verminderen van vrijheidsbeperking](#)
- Lees meer over [de resultaten bij Accolade Zorggroep](#)
- Bekijk [de deelnemers pagina van Accolade Zorggroep](#)
- Lees meer over het traject op [de website van Accolade Zorggroep](#)
- Bekijk ook [de film over dialooggesprekken bij Accolade Zorggroep](#)

---

tags:

[Accolade Zorggroep](#) (13), [Vrijheidsbeperking](#) (89)

thema:

[Veiligheid](#) (260)